

S. Sayısı : 79

Giresun mebusu Hakkı Tarık Usun, Damga resmi kanununun 11 nci maddesinin 74 ncü numarasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/79)

28 - XI - 1938

Damga resmi kanununun 11 nci maddesinde gazete ve mecmualara dercolunan ilânların tâbi olduğu maktu resmi gösteren 74 numaralı fıkra ilânları resme tâbi tutmak için küçükten büyüğe bir tasnif yolu ihtiyar etmiş, bu yüzden de bir ilânın bir satırında kaç harf olduğunun sayılması gibi bir kanun kaidesi vücut bulmuştur. İlânı alan için, basan için ve resminin doğru alınmış alınmadığını teftiş eden için de bundan çıkan tatbik güçlüğü izah etmeyi zaid görürüm. Kanunun bu fıkrasını bu sebeble değiştirmek bir zaruret olmuştur. En tabii ve kolay ölçü gazete ve mecmuaların bir sayıfalık yazılarını bire, ikiye, üçe katlamak ve bu ölçüleri dolduranları veya bunlardan taşanları birer, en küçük ölçüyü doldurmayanları da bir sınıf saymaktan ibarettir. Bu fıkranın geçen haziranda tadil olunmadan evvelki şekli de bu esasa bina edilmişti. Ancak bu resmin adaletini ilândan alınan ücretle gösterdiği tenasüpte aramak lâzım gelirken ve sayıfalık ilân ücretleri ise bu sayıfanın büyüklüğüne küçüklüğüne ve ilânneşreden gazete ve mecmuanın kendi ilân tarifesi-ne bağlı bulunurken resmin sadece sayıfa mikyasına göre tayini bu esasın başlıca mahzurunu teşkil etmektedir.

Yukarıda arzettiğim sebeble hâsıl olan değiştirme zarureti bu sebebden dahi bir ıslah fırsatı addolunabilir.

Madde nin bu fıkrasına aid olarak takdim ettiğim teklifte resmin mevzuunu tarif eden ibareler bu mütaleanın mahsulüdür.

Resmin teklifimdeki mikdarına gelince:

Bu mikdarın en yükseği haziran tadilinden evvelki rakkamların aynı olarak kabul olunmuş, şu kadar ki emsal fıkradaki tasnif üçlü iken, bu tasnif meri olan maddede olduğu gibi dördü bir tasnif olarak ibka edilmiştir ki bunlarda resmin nisbetindeki adalet Hazine lehine olan kıymetini muhafaza etmiş, fakat resmin mükellef lehine tenzili mucib sebeble sevk edildiği halde tatbikatta gazetelerin yüzde bin nisbetinde artan ve gazete, mecmua sahiplerin ilân verene rucu edemediğinden dolayı tahammül edilmez derecede ağırlaşan mükellefiyetleri - bilvesile bazı haksız noktaların da islâhile - eski makul haddine irca edilmiş olacaktır.

Devletin bir nevi amme hizmeti saydığı bir mesleğin vikayesi maksadile arz olunan bu teklifimin müzakeresine müsaadelerini dilerim.

Giresun mebusu
Hakkı Tarık Us

Eski 74 ncü fıkra

Gazetelere ve mevkut risalelere dercolunan ilânlar:

Bir gazete sayıfasını işgal edecek ilânlar

Bir gazete sayıfasının yarısını işgal edecek ilânlar

Daha küçük mikyasda olan ilânlar

1 lira

50 kuruş

2 »

(resim aslı nüshasından alınır)

Bu gün meri olub tebdili istenen 74 ncü fıkra :

Gazetelere ve mevkut risalelere dercolunan ilânlar :

- a) Küçük ilânlar (bir gazete sayıfasının bir sütununda en çok 120 harfi geçmeyen ilânlar)
2 kuruş
b) Bir gazete sayıfasının dörtte birine kadar yer işgal eden ilânlar (dörtte bir dahil 20 kuruş
c) Bir gazete sayıfasının dörtte birinden yarısına kadar (dahil) yer işgal eden ilânlar 50 kuruş
d) Bir gazete sayıfasının yarısından fazlasını işgal eden ilânlar 1 lira
Mevkut risalelere dereedilecek ilânlar bu resmin yarısına tâbidir.

Resmin tayininde ilânı havi gazete veya mevkut risalenin sayıfası esastır. Resim aslı nüshadan alınır.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 2/79

Karar No. 25

25 - I - 1939

Yüksek Reisliğe

Damga resmi kanununun 11 nei maddesinin 74 numaralı bendinin tadiline dair Giresun mebusu Hakkı Tarık Us tarafından Yüksek Reisliğe sunulan kanun teklifi Encümenimize havale buyurulmakla teklif sahibi ile Maliye vekâleti varidat umum müdürü hazır oldukları halde okundu ve görüşüldü :-

Teklif sahibinin yazılı ve şifâhî izahatına nazaran; mezkûr 74 numaralı bendin mevzuunu teşkil eden gazete ve mecmua ilân resimlerinden küçük ilânlar için harf miktarı esas ittihazı, tatbikatta gerek gazeteciler ve gerek teftişle muvazaf memurlar için müşkülâtı mucib olduğu gibi 120 harfe kadar iki kuruş olan resmin 121 harften itibaren birden bire 20 kuruşa çıkarılmış bulunmasının gazete ve mecmua sahipleri için on misli derecesinde fazla bir resim tediyesine sebep olduğundan esası tahfif maksadına müstenid bulunan 22 - VI - 1938 tarih ve 3478 sayılı kanundaki bu maddeye aid yeni hükümlerin, işbu maksadı aslı hilâfına olarak gazete ve mecmua sahiplerini yeni ve ağır külfetlere uğrattığı ve işbu tadil talebinin bundan mütevellid olduğu anlaşılmıştır.

Keyfiyeti tedkk eden Encümenimiz; izah edilen sebepleri varid gördüğünden damga resmi için, küçük ilânlarda harf esasının ve daha bü-

yüklerinde gazetenin rubu, nısfı ve tamamı gibi esasların yerine umum ilânlar için santimetre murabbar esasının kabulünü şayanı tercih görmüş ve binaenaleyh birinci maddeyi bu esasa göre yeniden yazmış olduğu gibi ilân sahasının hesabında da bazı esaslar koymayı muvafık bulduğundan birinci maddede bunları dahi beyan etmiştir.

Teklif sahibinin muafiyete dair teklifleri dahi ekseriyet itibarile Encümenimizce şayanı kabul görülmüş ise de bunların 32 nei maddede yer alması icab ettiğinden ikinci madde işbu maksadla yazılmıştır.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
Bayazıt	Yozgad	Seyhan
<i>İhsan Tav</i>	<i>Emin Draman</i>	<i>Esma Nayman</i>
Bursa	Gümüşane	Malatya
<i>Dr. G. Kahraman</i>	<i>Ş. Öndersev</i>	<i>M. Nedim Zabcı</i>
Diyarbakır	Manisa	Diyarbakır
<i>H. Öviz</i>	<i>Tahir Hitit</i>	<i>Zülfü Tigrel</i>
İzmir	Mardin	İçel
<i>Kâmil Dursun</i>	<i>O. Dinçer</i>	<i>E. İnankur</i>
Van	Zonguldak	
<i>İbrahim</i>	<i>S. Necati</i>	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 55
Esas No. 2/79

27 - I - 1939

Yüksek Reisliğe

Damga resmi kanununun 11 nci maddesinin 74 nü numarasının değiştirilmesi hakkındaki Giresun mebusu Hakkı Tarık Usun kanun teklifi Maliye encümeni mazbatasile birlikte encümenimize verilmiş olmakla teklif sahibi ite Maliye vekâleti namma Varidat umum müdürü hazır oldukları halde okundu ve konuşuldu.

Damga resmi kanununa göre gazete ve mecmualara basılan ilânlar kısmen harf hesabı ile kısmen de sahife hesabı ile resme tâbi tutulmaktadır. Bu usulün gerek teftiş edenlere ve gerekse mecmua ve gazete sahiblerine verdiği külfet noktasından ıslahı ve 120 harften 121 harfe geçince verginin iki kuruştan 20 kuruşa çıkması gibi mevcut bir nisbetsizliği de izalesi maksadile bu teklifin yapıldığı anlaşılmış Maliye encümeni ise bu usulü terkederek daha adilâne bir esas olmak üzere ilânların işgal eylediği yerin santimetre hesabı ile tesbiti usulünü vazeylemiştir.

Yapılan müzakere neticesinde Maliye encümenince kabul edilen esas encümenimizce de yerinde görülmüş yalnız yazılış tarzına aid küçük bir değişiklik yapılmak suretile mezkûr encümenince hazırlanan metin aynen kabul edilmiştir. Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	R. V.	M. M.
Isparta	Kayseri	Trabzon
Mükerrem Ünsal	F. Baysal	R. Karadeniz
Kâtib		
İstanbul	Çorum	Diyarbakır
F. Öymen	E. Sabri Akgöl	Rüştü Bekit
Kırklareli	Kocaeli	Malatya
Ş. Ödül	A. S. Akbaytuğan	M. Öker
Maras	Mardin	Muş
A. Tiridoğlu	R. Erten	Çitloğlu
Ordu	Sivas	
H. Yalman	R. Başara	

GİRESUN MEBUSU H. TARIK USUN
KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 — Damga resmi kanununun 11 nci maddesinin 74 ncü numarası şöyle değiştirilmiştir:

(Gazete ve mevkut mecmualara dercolunan ilânlardan, ilânı havi gazete veya mecmuanın mutad yazı sayfasına bakılarak, ilânların ebadına göre :

a) Tam sayfayı doldurandan	1 lira
b) Sayfanın yarısını doldurandan	50 Kr.
c) Sayfanın dörtte biri doldurandan	20 »
ç) Sayfanın dörtte birinden küçük olandan	2 »

Nüfusu 100 bini geçmeyen yerlerde çıkan gazetelere dercedilen ilânlar yukarıki resimlerin, umumiyetle mecmualara dercedilen ilânların resimleri de gazetelerinkinin yarısına tâbidir. Bu resim aslı nüshadan almır.

Matbua neşriyatı, kayıp, ölüm, doğum ve toplantı haberlerini bildiren ve iş ve işçi arayan yazılar ilân sayılmaz),

28 ikinci teşrin 1938
Giresun mebusu
Hakkı Tarık Us

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Damga resmi kanununun tadiline dair kanun
lâyhası*

MADDE 1 — 1324 numaralı ve 23 - V - 1938 tarihli Damga resmi kanununun 11 nci maddesinin 74 ncü numarası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

74 - Gazetelere ve mecmualara dercolunan ilânlar:

	Kuruş
Yirmi santimetre murabbama kadar yer işgal eden ilânlardan	2
Yirmi santimetre murabbamdan yukarı yüz santimetre murabbama kadar yer işgal eden ilânlardan	5
Yüz santimetre murabbamdan yukarı 200 santimetre murabbama kadar yer işgal eden ilânlardan	10
İki yüz santimetre murabbamdan yukarı yer işgal eden ilânların tamamından her 200 santimetre murabbar ve küsuru için	10

Resmin hesabında, gazete veya mecmua sayfasında ilâna tahsis edilen ve gazete veya mecmuanın sütun çizgileri ve bu çizgiler yoksa diğer ilânlarla tahdid edilmiş olan saha nazarı itibare almır. Bir gazete veya mecmuanın bir sahifesinin başına dercolunan ilânlar o sahifenin tamamını işgal etmemiş olsa bile mezkûr sahifede başka ilân münderiç bulunmadıkça tam sahifeyi işgal etmiş addolunur.

İlân mefhumuna yazı, resim, rakkam veya sair şekil ve işaretlerin kâffesi ve etrafı çerçeve ile çevrilmiş olan ilânlarda çerçeveler dahildir.

Nüfusu 100 000 den az olan yerlerde intişar eden gazetelere dercolunan ilânlardan yukarıki resimlerin yarısı ve mecmualara dercolunan ilânlardan, mecmuanın neşredildiği mahalde münteşir gazetelerde aynı büyüklükteki ilânların tâbi bulunduğu resmin yarısı almır. Nüfusun tayininde son nüfus sayımı esastır.

Resim aslı nüshalardan almır.

MADDE 2 — Aynı kanunun 32 nci maddesinin 42 ncü numarası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye yeniden 75, 76 ve 77 nci

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Damga resmi kanununun tādiline dair kanun
lâyhası*

MADDE 1 — 23 - V - 1938 tarih ve 1324 sayılı damga resmi kanununun 3470 sayılı kanunun birinci maddesi ile değiştirilen on birinci maddesinin 74 ncü numarası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

74 - Gazetelere ve mecmualara dercolunan ilânlar :

Kururs

20 santimetre murabbama kadar yer işgal eden ilânlardan	2
20 santimetre murabbanıdan yukarı 100 santimetre murabbama kadar yer işgal eden ilânlardan	5
100 santimetre murabbanıdan yukarı 200 santimetre murabbama kadar yer işgal eden ilânlardan	10
200 santimetre murabbanıdan yukarı yer işgal eden ilânların tamamından her 200 santimetre murabba ve küsuru için	10

Resmin hesabında gazete veya mecmua sayfasında ilâna tahsis edilen ve gazete veya mecmuanın sütun çizgileri ve bu çizgiler yoksa diğer ilânlarla tahdid edilmiş olan saha nazarı itibare almır. Bir gazete veya mecmuanın bir sayfama dercolunan ilânlar o sayfanın tamamını işgal etmemiş olsa bile mezkûr sayfada başka ilân münderiç bulunmadıkça tam sayfayı işgal etmiş adolunur.

İlân mefhumuna yazı, resim, rakam veya sair şekil ve işaretlerin kâffesi ve etrafı çerçeve ile çevrilmiş olan ilânlarda çerçeveler dahildir.

Nüfusu 100 000 den az olan yerlerde intişar eden gazetelere dercolunan ilânlardan yukarıki resimlerin yarısı ve mecmualara dercolunan ilânlardan, mecmuanın neşredildiği mahalde müntezir gazetelerde aynı büyüklükteki ilânların tâbi bulunduğu resmin yarısı almır. Nüfusun tayininde son nüfus sayımı esastır.

Resim, aslı nüshalardan almır.

MADDE 2 — Maliye encümeninin 2 nci maddesi aynen

numaralar eklenmiştir.

42 - Kayıba, zayıfa, doğum ve ölüm ve hayri işlere müteallik olarak gazete ve mecmualara dercolunan ilânlar.

75 - Bir matbuanın intişarını ve münderecatını okuyuculara bildirmek maksadile ve yalnız bir defaya münhasır olmak üzere gazete ve mecmua idareleri tarafından bibliyografi şeklinde yazılan yazılar (fiat ve tevzi yeri gösterilmiş olsun olmasın).

76 - Cemiyetler kanununa göre teşekkül etmiş olan her nevi cemiyet ve klüplerin kendilerine aid bir iş için yapacakları toplantı ilânları ticarî maksadlar haricinde her türlü içtimai faaliyetlere müteallik toplantı ilânları.

77 - İş arayan şahıslara aid olarak gazete ve mecmualara dercedilen ilânlar.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 4 — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Adliye vekilleri memurdur.

MADDE 3 — Maliye encümeninin 3 ncü maddesi aynen

MADDE 4 — Maliye encümeninin 4 ncü maddesi aynen

